

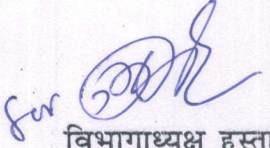
श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
(केंद्रीय विश्वविद्यालय)

बी-04, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र कटवारिया सराय, नई दिल्ली-110016

सत्यापन प्रमाणपत्र

(नव्यव्यकरण)

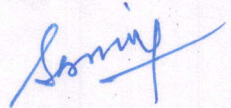
- ✓ १. प्रमाणित किया जाता है कि शास्त्री में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
- ✓ २. प्रमाणित किया जाता है कि आचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।
- ✓ ३. प्रमाणित किया जाता है कि विशिष्टाचार्य में संचालित कक्षा के अनुसार सी.ओ., पी.ओ., पी.एस.ओ. एवं एल.ओ. का कार्य पूर्ण है।

for
विभागाध्यक्ष हस्ताक्षर

नाम: जयकांत हिंशान

दिनांक: 20/08/2024

सत्यापित
VERIFIED

कुलसचिव / Registrar

श्री लाल बहादुर शास्त्री राष्ट्रीय संस्कृत विश्वविद्यालय
Shri Lal Bahadur Shastri National Sanskrit University
बी-4, कुतुब सांस्थानिक क्षेत्र, नई दिल्ली-110016
B-4, Qutub Institutional Area, New Delhi-110016

20/08/24

शास्त्रिपाठ्यक्रमपरिणामाः

Course Outcomes for Shastri/(B.A.) Programme.

➤ शास्त्री (त्रिवर्षीयस्नातकः/B.A.) नव्याव्याकरणपाठ्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

पाठ्यक्रमः	पाठ्यक्रमपरिणामाः
CCNV – 01 शब्दशास्त्रीयसंज्ञापरिभाषास्वरूपप्रबोधनं सन्धिस्वरूपप्रबोधनञ्च	CO 1 – व्याकरणशास्त्रस्य परम्पराज्ञानविषये सक्षमो भविष्यति । CO 2 – प्रत्याहारसंरचनां कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO 3 – शब्दशास्त्रीयसंज्ञापरिभाषासूत्राणां परिज्ञाने समर्थो भविष्यति । CO 4 – शब्देषु सन्धीनां वर्गीकरणं कर्तुं शक्यति । CO 5 – लक्षणज्ञानपुरस्सरं विविधसन्धीनाम् अनुप्रयोगे समर्थो भविष्यति ।
CCNV – 02 त्रिषु लिङ्गेषु शब्दस्वरूपसिद्धिप्रक्रिया- प्रबोधनमव्ययानां स्वरूपप्रबोधनञ्च	CO 1 – सलक्षणसुबन्तशब्दसिद्धिप्रक्रियायै समर्थो भविष्यति । CO 2 – सुबन्तपदेषु प्रकृतिपत्ययविभागपुरस्सरं विभक्तिपरिज्ञाने सक्षमो भविष्यति । CO 3 – विविधशब्देषु त्रिविधलिङ्गानि चेतुं समर्थो भविष्यति । CO 4 – अव्ययसंज्ञकपदानां परिचयमवाप्य तान् अनुप्रयोक्तुं शक्यति ।
CCNV – 03 टाबादिसत्रीप्रत्ययानां कर्त्रादिकारकाणाञ्च परिज्ञानम्	CO 1 – स्त्रीलिङ्गशब्देषु टाबादिप्रत्ययानां परिज्ञाने समर्थो भविष्यति । CO 2 – विविधस्त्रीप्रत्ययान्तपदानां परिज्ञाने सक्षमो भविष्यति । CO 3 – कर्त्रादिकारकाणां सलक्षणं परिज्ञानं तेषाम् अनुप्रयोगञ्च कर्तुं शक्यति । CO 4 – शब्देषु कारक-उपपदविभक्तयोः वर्गीकरणे, तेषां व्यावहारिकप्रयोगे च सक्षमो भविष्यति । CO 5 – संस्कृतवाक्यनिर्माणे कारकाणां विभक्तीनाञ्च अनुप्रयोगकौशलं ज्ञातुं पारयिष्यति ।

<p>CCNV – 04 चतुर्विध- सामासिकशब्दस्वरूपप्रविधिपरिज्ञानम्</p>	<p>CO 1 – चतुर्विध-सामासिकशब्दानां लक्षणपरिज्ञानपूर्वकं परिचयं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – समासविधायकसूत्राणां व्याख्यां कर्तुं शक्यति । CO 3 – शब्देषु चतुर्विधसमासानां विभेदं कर्तुं सक्षमो भविष्यति । CO 4 – समासाश्रयं समासान्तविधिं च ज्ञातुं समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>CCNV – 05 अपत्यार्थक-चातुरार्थिक- शैषिकादितद्धितप्रत्ययपरिज्ञानम्</p>	<p>CO 1 – अपत्यार्थक-तद्धितप्रत्ययघटितशब्दानां परिज्ञानं कर्तुं शक्नोति । CO 2 – चातुरार्थिकप्रत्ययघटितशब्दपरिज्ञानं कर्तुं शक्नोति । CO 3 – शैषिकादितद्धितप्रत्ययान्तशब्दानाम् अनुप्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO 4 – विविधतद्धितप्रत्ययान्तशब्दानां प्रक्रियापक्षं ज्ञात्वा वाक्येषु प्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>CCNV – 06 तद्धिताधिकारे ठञ्चकारात् स्वार्थिकप्रत्ययं यावत्</p>	<p>CO 1 – मतुबर्तीय-विविधप्रत्ययान्तशब्दानां परिचयं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – तद्धितप्रकरणं ज्ञात्वा गद्यपद्यादिविविधशास्त्रेषु समागतानां तद्धितान्तपदानाम् अर्थावगमनाय गतिं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति । CO 3 – विविधसंस्कृतशास्त्रेषु समागतानां तद्धितान्तपदानां चयने समर्थो भविष्यति । CO 4 – विविधतद्धितप्रत्ययान्तशब्दानां स्वरूपं प्रक्रियां च ज्ञातुं क्षमो भविष्यति । CO 5 – तत्र, अत्र, कुत्र, ततः, यतः, कुतः, तदा, यदा, कदा इत्यादि-अव्ययसंज्ञकपदानां वाक्यव्यवहारे प्रयोक्तुं समर्थो भविष्यति ।</p>

<p>CCNV – 07 प्रौढमनोरमा</p>	<p>CO 1 – प्रौढमनोरमाग्रन्थं पठित्वा संज्ञापरिभाषादिसूत्राणां पदशः व्याख्यां कर्तुं सक्षमो भविष्यति । CO 2 – नव्यव्याकरणाभिमतसिद्धान्तान् ज्ञातुं शक्नोति । CO 3 – प्राचीन-नव्यमतयोः भेदं कर्तुं शक्यति । CO 4 – प्रौढमनोरमाग्रन्थाध्ययनेन सिद्धान्तकौमुद्याः अध्ययनकाले समागतानां समस्यानां निवारणं कर्तुं क्षमो भविष्यति ।</p>
<p>CCNV – 08 सिद्धान्तकौमुद्याः भ्वादिगणः</p>	<p>CO 1 – दशलकाराणां विशिष्टं परिचयं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – तिङन्तपदानां दशसु लकारेषु रूपसिद्धिप्रक्रियां ज्ञातुं दक्षो भविष्यति । CO 3 – आत्मनेपद-परस्मैपदयोः भेदं कर्तुं शक्नोति । CO 4 – सार्वधातुक-आर्धधातुकलकार-प्रत्ययाधारित-सिद्धान्तान् ज्ञातुं शक्यति । CO 5 – संस्कृतसाहित्ये समागतानि तिङन्तपदानि चित्वा तेषाम् अर्थबोधाय समर्थो भविष्यति । CO 6 – तिङन्तपदानि ज्ञात्वा तेषां संस्कृतवाक्येषु अनुप्रायोगाय दक्षो भविष्यति । CO 7 – विविधधात्वर्थं ज्ञात्वा शब्दार्थनिर्धारणे अनुप्रायोगे च समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>CCNV – 09 सिद्धान्तकौमुद्याः अदादिगणात् चुरादिगणान्तं यावत् रूपसिद्धिपरिज्ञानम्</p>	<p>CO 1 – गणशः धातूनां रूपसिद्धिं परिज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – विकरणप्रत्ययं दृष्ट्वा धातोः गणविभागं कर्तुं शक्यति । CO 3 – विविधतिङन्तपदानां वाक्येषु अनुप्रायोगं कर्तुं शक्नोति । CO 4 – धातूनाम् अर्थबोधं कर्तुं शक्नोति ।</p>
<p>CCNV – 10 प्रौढमनोरमाग्रन्थानुसारं कारकसूत्रार्थपरिज्ञानम्</p>	<p>CO 1 – कारकसंज्ञासूत्राणां व्याख्यां कर्तुं शक्यति । CO 2 – कारकसंज्ञासूत्राणां विशिष्टं पक्षं ज्ञातुं क्षमो भविष्यति । CO 3 – कारकसूत्राणां नवीनसिद्धान्तपक्षम् उपस्थापयितुं समर्थो भविष्यति ।</p>

<p>CCNV – 11 सिद्धान्तकौमुद्याः ष्यन्तप्रकरणात् लकारार्थं यावत्</p>	<p>CO 1 – धातूनां ष्यन्त-सन्नन्त-यङन्तादि- शब्दरूपसिद्धिप्रक्रियां ज्ञात्वा अनुप्रयोक्तुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – नामधातूनां शब्दरूपसिद्धिप्रक्रियां ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO 3 – संस्कृतसाहित्ये पठितानां ष्यन्त-सन्नन्त-यङन्तादि- पदानां चयनं कृत्वा तेषाम् अर्थबोधाय समर्थो भविष्यति । CO 4 – भावकर्मप्रक्रियां सिद्धान्तं च ज्ञात्वा अनुप्रयोगं कर्तुं शक्नोति ।</p>
<p>CCNV – 12 वैयाकरणसिद्धान्तकौमुद्यानुसारं कृदन्तशब्दस्वरूपविज्ञानम्</p>	<p>CO 1 – वैयाकरणसिद्धान्तकौमुद्यानुसारं कृदन्त- शब्दस्वरूपसिद्धिप्रक्रियां ज्ञात्वा वाक्येषु प्रयोक्तुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – कृदन्तशब्दस्वरूपं ज्ञात्वा गद्यपद्यादिविविधशास्त्रेषु समागतानां विविधकृदन्तपदानाम् अर्थावगमनाय समर्थो भविष्यति । CO 3 – विविधसंस्कृतशास्त्रेषु समागतानां कृदन्तपदानां चयने समर्थो भविष्यति । CO4 – भाव-कर्म-कर्त्रक-विविधकृतप्रत्ययानाम् अनुप्रयोगं कर्तुं शक्नोति ।</p>
<p>DSE - 1 लघुसिद्धान्तकौमुद्यानुसारं संज्ञासन्धिविधिप्रबोधनम्</p>	<p>CO 1 – लघुसिद्धान्तकौमुद्यानुसारं सरलतया संज्ञा- सन्धिविधिं च ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – वर्णानाम् आभ्यन्तर-बाह्यप्रयत्नान् ज्ञात्वा शब्दोच्चारणे कुशलो भविष्यति । CO 3 – सन्धिप्रक्रियां ज्ञात्वा अनुप्रयोक्तुं शक्यति । CO 4 – शास्त्रेषु सन्धिविधीनां वर्गीकरणं कर्तुं शक्यति ।</p>
<p>DSE - 2 लघुसिद्धान्तकौमुद्यानुसारं त्रिषु लिंगेषु शब्दरूपसाधनं कारकाणां परिचयं च</p>	<p>CO 1 – त्रिषु लिंगेषु शब्दरूपसाधनं कर्तुं शक्नोति । CO 2 – वाक्येषु विभक्तेः अनुप्रयोगाय समर्थो भविष्यति । CO 3 – कर्त्रादिकराकाणां परिचयं प्राप्य संस्कृतवाक्यनिर्माणे समर्थो भाष्यति ।</p>

<p>CCNV – 13 महाभाष्यस्य प्रथमं द्वितीयं च आह्निकम्</p>	<p>CO 1 – महाभाष्यस्य प्रथममाह्निकम् अधीत्य शब्दस्वरूपं परिभाषितुं शक्यति । CO 2 – व्याकरणाध्ययनस्य गौण-मुख्यप्रयोजनानि ज्ञातुं शक्नोति । CO 3 – शब्दार्थसम्बन्धं सप्रमाणं ज्ञातुं समर्थो भविष्यति । CO 4 – व्याकरणपदार्थं लक्षणं च सरलतया ज्ञातुं शक्यति । CO 5 – महाभाष्यस्य द्वितीयमाह्निकम् अधीत्य प्रत्याहारसूत्राणां सिद्धान्तपक्षं ज्ञातुं क्षमो भविष्यति ।</p>
<p>CCNV – 14 महाभाष्यस्य प्रथमं द्वितीयं च आह्निकम्</p>	<p>CO 1 – संज्ञा-परिभाषादिसूत्रविषये महाभाष्यस्य पक्षं ज्ञात्वा व्याकरणशास्त्रविषयिणीं जिज्ञासां समाधातुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – संज्ञा-परिभाषादिसूत्राणां विशिष्टव्याख्यां कर्तुं शक्यति । CO 3 – व्याकरणशास्त्रीयसिद्धान्तान् ज्ञातुं शक्नोति ।</p>
<p>DSE- 3 लघुसिद्धान्तकौमुद्यानुसारं दशगणीयतिङन्तशब्दस्वरूपप्रविधेः समासानां च प्रबोधनम्</p>	<p>CO 1 – दशलकाराणां सामान्यपरिचयं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – तिङन्तपदानां दशसु लकारेषु रूपसिद्धिप्रक्रियां ज्ञातुं दक्षो भविष्यति । CO 3 – विविधतिङन्तपदानां वाक्येषु अनुप्रयोगं कर्तुं शक्नोति । CO 4 – विविधधात्वर्थं ज्ञात्वा शब्दार्थनिर्धारणे अनुप्रयोगे च समर्थो भविष्यति ।</p>
<p>DSE - 4 लघुसिद्धान्तकौमुद्यानुसारं कृतद्धितान्तशब्दप्रयोगकौशलवर्धनम्</p>	<p>CO 1 – कृदन्तशब्दस्वरूपसिद्धिप्रक्रियां ज्ञात्वा वाक्येषु प्रयोक्तुं समर्थो भविष्यति । CO 2 – कृदन्तशब्दस्वरूपं ज्ञात्वा गद्यपद्यादिविधशास्त्रेषु समागतानां विविधकृदन्तपदानाम् अर्थावगमनाय समर्थो भविष्यति । CO 3 – विविधसंस्कृतशास्त्रेषु समागतानां कृतद्धितान्तपदानां चयने समर्थो भविष्यति । CO 4 – शैषिकादितद्धितप्रत्ययान्तशब्दानाम् अनुप्रयोगं कर्तुं समर्थो भविष्यति । CO 5 – अपत्यार्थक-तद्धितप्रत्ययघटितशब्दानां परिज्ञानं कर्तुं शक्नोति ।</p>

कार्यक्रमस्य विशिष्टपरिणामाः (PSO)

Programme Specific Outcomes for Shastri/B.A.

➤ शास्त्री (त्रिवर्षीयस्नातकः/B.A.) नव्याव्याकरणकार्यक्रमस्यान्ते छात्रः-

1. व्यापकस्तरे व्याकरणशास्त्रीयसिद्धान्तानां परिज्ञानं करिष्यति ।
2. वैयाकरणसिद्धान्तकौमुद्याः सोदाहरणं सूत्रार्थपरिज्ञानं कर्तुं शक्यति ।
3. व्याकरणशास्त्रीयप्राचीननवीनमतभेदं कर्तुं शक्यति ।
4. व्याकरणशास्त्रस्याधिगमनेन सकलसंस्कृतसाहित्यस्य सरलतया अवबोधं कर्तुं शक्यति ।
5. संस्कृतभाषायां अनुसन्धानकर्मणि च प्राविण्यं प्राप्तुं समर्थो भविष्यति ।
6. कारक-समास-कृत्-तद्धित-तिङन्तादिप्रकरणविशेषान् सम्यक् ज्ञात्वा संस्कृतभाषायां साहित्ये च दक्षतां प्राप्तुं शक्नोति ।
7. संस्कृतसाहित्यस्य लेखनं, निबन्धलेखनं, काव्यरचनां च कर्तुं शक्यति ।
8. पौरोहित्यकर्मणि संकल्पादिषु क्रियायां यथायथं विभक्तिं परिणमयितुं समर्थो भविष्यति तेन समग्रकर्मफलं प्राप्तुं शक्यति ।
9. व्याकरणशास्त्रस्याधिगमनेन आयुर्वेदादिग्रन्थेषु निहितस्य समाजोपयोगिज्ञानस्य लोकेषु संप्रसारणं कर्तुं शक्यति ।
10. वैदिकमन्त्राणां श्लोकानां च उच्चारणकौशले समर्थो भविष्यति ।

शास्त्रीकार्यक्रमपरिणामाः
(Programme Outcomes For Shastri/B.A.)

➤ शास्त्री (त्रिवर्षीयस्नातकः/B.A.) नव्यव्याकरणकार्यक्रमस्यान्ते छात्रः –

PO 1 - समीक्षात्मकगहनमध्ययनम् –

- समीक्षात्मकमध्ययने दक्षो भविष्यति ।
- विभिन्नव्याख्याशैलीनां परिचयं प्राप्स्यति ।

PO 2 – सम्प्रेषणकौशलम् –

- लिखित-मौखिकरूपेण परस्परं सम्वादं कर्तुं पारयति ।
- भाषणादिषु नैपुण्यमवप्नोति ।

PO 3 – ज्ञानसञ्चयः –

- ज्ञानस्य वर्तमानस्थितेः अध्ययनं करिष्यन्ति ।
- बहुविषयकाधिगमक्षमता ।
- अन्यविषयाणां कार्येषु परिचिताः भविष्यन्ति ।

PO 4 – अनुसन्धानस्याभिक्षमता –

- उपयुक्तानुसन्धानस्रोतानामभिज्ञानं मूल्याङ्कनकरणम् ।
- अनुसन्धानपद्धतेः विशेषाध्ययनम् ।
- शोधान्वेषणाय कौशलप्राप्तिकरणम् ।

PO 5 - व्याकरणस्य मानकग्रन्थानां समीक्षणम् –

- व्याकरणस्य मानकग्रन्थानां समीक्षा ।
- व्याकरणसम्बन्धितग्रन्थानामालोडनम् ।
- प्राचीनार्वाचीनव्याकरणविषयकग्रन्थानां समीक्षात्मकमध्ययनम् ।
- व्याकरणस्य विविधग्रन्थानां परिज्ञानम् ।